

329/27

Trekmaske pripovedka o Vileh, zapisane v četincih pri Radgoni (Lajdeck)

Imajo se se razločijo vile v dobre in hude. Marsikaj se pripoveduje, onjih posebno o dobrih pa zmetih večer. Evo Van ~~na~~ taba pripovedka.

Le Radgoni ~~na~~ drugi cesti proti vzhodu na bgrsko. tri četrti me huda ~~stoji~~ na levi strani ceste ilovni breče, imenovani gomila. Ni visok tudi ne širok. Nekaj jernovja raste na njem. Dvoj je bil luh obseden in zarasten. Ni se potrebvalo cele četrt ure in bil je obhojen. Daleč na okrog ni nič ilovne zemlji. Le pred nekimi 50 leti so ljudje so gndji, ki so hodili po cest, se bo-  
skali v črepinji človeških glav. To kaže da je ta gomila - visoka se rekli 4 ali 5 metrov - bila nastala iz človeških trupel. Le edaj se tu pa tam <sup>mimo</sup> najde kaka čvrsta. To je naša gomila. Ker sem mnogokrat ~~ste~~ gomile hodil, ne vedoč, kako je nastala, opršam nekoi mater. Kaj pomeni ta gomila ali kako je nastala? To večerji popravijo tbrzo po hiši, nas-  
zburh pa se nošče vsokovj pretaš ~~na~~ klopi pri peči. Mat. pridejo, sejo, popravijo si malo naglavno ruto in račno. V starejših časih, ko se ljudje niso poznali bica su se niso z njim pokal, so vile v imenovan gomil-  
stanovale. Kade so pomagale kmetom pri delu. Mnogokrat so ljudje, ki so kraj gomile odšli, slisal struganje korit, rono tako, kakor če se doma mat krut pečjo. Tudi popevale so, a malokdo jih je čul peti. Tist, ki je čisto nevedo živcl, jih je slisal, a tega petja ni bilo mogoc bo-  
pisat, tako lepo je bilo. Vselemu so pomagale pri delu, ne le na roju, tu doma pri hiši. Ljudje so bili takrat se polozni. In pa tam se je pa-  
le izgovorila ali slisala taka zla beseda, a na to vile tako polignile,  
tisti par, ki je bil tisto besedo izrekl, bil je toliko časa nesrečen, so-  
kter se ni spokoril. Navadno so bile vile v priprost. kmetisk obleki, ke-  
dar so prišle pomagat. Kadle so tudi na veselice, posebno rade na zati ženitovanju. In srečen je bil tist. ženin in tista sinaha, ki sta jih radava sprijela. Malokor jih je spoznal, če so prišle kot beravice k taki hiši. Njso se se gostovali. Nikdar niso prišle vse skup, - tako bi jih bili prehitro spoznali -; malo dokolce njha slepo žensko, ~~na~~

proseci milodarov in v tehnik ali avstrik pri kakovih dale so se videti,  
tako tako so morali ljudi vacega siromaka vzeti pod streho, ce niso hoteli  
nakopati s jerevil. To pa so ljudi nestajali: kufi ljudi (kudobi), so tudi  
vile bolj redko hodile pomagat, kopa so ljudi saceti bice rabiti in  
so 2 njimi pokali, a so tudi vedno hujsi podajali, so le redkokdaj se  
prihvale. Le posebno pobožnim in dclnim ljudem so pomagale, a  
nikdo jih ni vec spomnal.

Tako je tudi bil v nasi vas: nek kmec. Sobra duša tji bila to. Telozen  
je tudi bil in siromakov je vedno dovolj imel pri soji hiši, katere je obla-  
čil in redil.

Večkrat orje ta kmec tam polje gonile. Ko je prišel h pomili in se  
je tam obračal, v je vedno slišal strugati, kakor bi kdo po kakem  
koritu strugal. Ko zopet naraj pride, vidi skledo s pogacami in  
polico vina. Ker je bil že lačen, je sedel in jel in se napil. Vstane  
sit in dvakrat močnejši, kakor je bil naravno. Lačno zopet orati.  
Tudi naraj, a ne najde več sklede, a zato malo pisemce. Nite so ga v  
tem vupodbijale, naj vedno ostane tako in tjo se ma treba bat: hu-  
dih ur. Ko pa je jelo pekani bicev po cesti vedno hujši bit, so na-  
ekrat vile za vilo, izginile. In od tedaj ni vil krog nas; zato pa  
je vsi tako slabo in narobe.

Tako so nek kristnedovci, jer pa sem razmišljeval, rekaj so vile odle, ker  
se mi je bicev pekani zelo odpalo in nisem mogel razumeti, kako bi zara-  
diteja mogle polegneti.

Dal št. Rojnik,

Jan. Jasalek, bisk. Augustineja v Gradcu.